

Belendende percelen

Het goed Ittervecht heeft natuurlijk burenen. In de verschillende akten aangegeven als 'belendende percelen'. Al dan niet bewoond. De verschillende aangrenzende bezittingen zullen stuk voor stuk behandeld worden.

In akten wordt gesproken over noordwaarts, zuidwaarts, westwaarts en of oostwaarts. In sommige gevallen geeft dat wat verwarring, omdat bijvoorbeeld een perceel ten noordoosten in het ene geval ten noorden en in het andere geval ten oosten wordt geduid. Toch hebben de vermeldingen van de belendende percelen al vaak geholpen bij het uitvinden van de uiteindelijke ligging van een bepaald stuk grond.

De verschillende vermeldingen van belendende percelen de jaren door:

1600: Tibbenerf heeft als noordelijke belending het Jaspars kampken (het latere Ittervecht). Ittervecht grenst aan de zuidzijde dus aan het Tibbenerf.

1626: Het Jasper kampje heeft als burenen: oost het gemene voetpad, zuid de erfgenamen van Johan Coster, west de gemene Sandtvoort en noord de weg naar de Sandtberch.

1652: Er is sprake van een kerkpad, vanuit Oosterholt, ten noordoosten langs Ittervecht. De eigenaren van aangrenzende percelen met name Jonker Herman van Ittersum, kerkmeester Cornelio Bernsen, Abel Arents, Willem Dircks, Hendrick Dircks Possis en Geerlich Jansz, beloven dat zij de weg die zij in orde hebben gemaakt altijd zullen onderhouden.

Abel Arents (mr. Abel Arents Pottebacker) en Hendrick Dircks Possis (Posien) zijn eigenaar van een perceel ten oosten en Geerlich Jansz. van een perceel ten noordoosten van Ittervecht.

1662: Het perceel ten noorden van Ittervecht, voorheen eigendom van Geerlich Jansz. en verkocht aan Dirk van der Ketten, is in 1661 gekocht door Hendrick van Lievendal en in 1662 verkocht aan Daniël van Santen. Daniël koopt in datzelfde jaar ook Ittervecht en dit grenst dan aan zijn eigen percelen. Het is namelijk gelegen westwaarts en noordwaarts naast de heer koper zelf. Ten noordoosten gaat het in ieder geval om de akker die hij net daarvoor koopt van Hendrick van Lievendal. Verder liggen ten noorden en ten westen de percelen die Daniël in februari 1662 al had gekocht en later worden aangeduid als 'De Groote en de Kleine Zandberg'. Daniël heeft uiteindelijk een prachtig aaneengesloten deel van de Zandberg in handen!

1706: Ittervecht heeft als burenen oost en zuid de weduwe van Berent van Tongeren ter halve sloot, west en noord de heer Robert van der Merwede. En dat met het laantje westwaarts, opstand en halve sloot buiten aan Kloppenburghsland, alsmede de bomen aan de nieuw gegraven sloot van het laantje, die aan de buitenzijde van de sloot, voor het huis van Henrick Gerrits staan, tot aan het hek. Beneffens ook de gehele sloot met de bomen ten noorden, aan de weg, van het hek tot aan het einde aan de boomgaard.

Bij de koop is inbegrepen het laantje met de iepenbomen, westwaarts gelegen, tussen de hof en kamp land genoemd Kloppenburghslant, nu in gebruik bij de meier Henrick Gerrits, met ook de halve buitenste sloot. Doch de sloot tussen de hof en het laantje en het verdere dat tot het hek aan de weg zal gegraven worden, met de bomen op de buitenkant staande, komen geheel aan de kopers. De lindebomen, essenbomen en witte peppelbomen, staande aan de weg, te rekenen vanaf het hek tot aan het bouwhuis, waarlangs men op de Santberg komt, van het einde van de boomgaard naar de noordzijde, die sloot komt geheel aan de kopers. De verkoper belooft dat hij niet zal gedogen dat het laantje een pad zal worden. Doch als er een pad door het laantje moet komen, dan belooft de verkoper dat hij dat zal laten aanleggen over de kamp land die daar ter zijde ligt.

1736: Voor Ittervecht geldt: waaraan gelandet sijn oostwaarts en zuidwaarts de erfgenaamen van Lucas Lijndraijer, noordwaarts en westwaarts de heer Robbert van der Merwede, burgemeester te Zwol. Sulx met het laantien westwaarts opstant en de halve sloot buiten aan Kloppenburghs land genaamd, als mede de boomen op

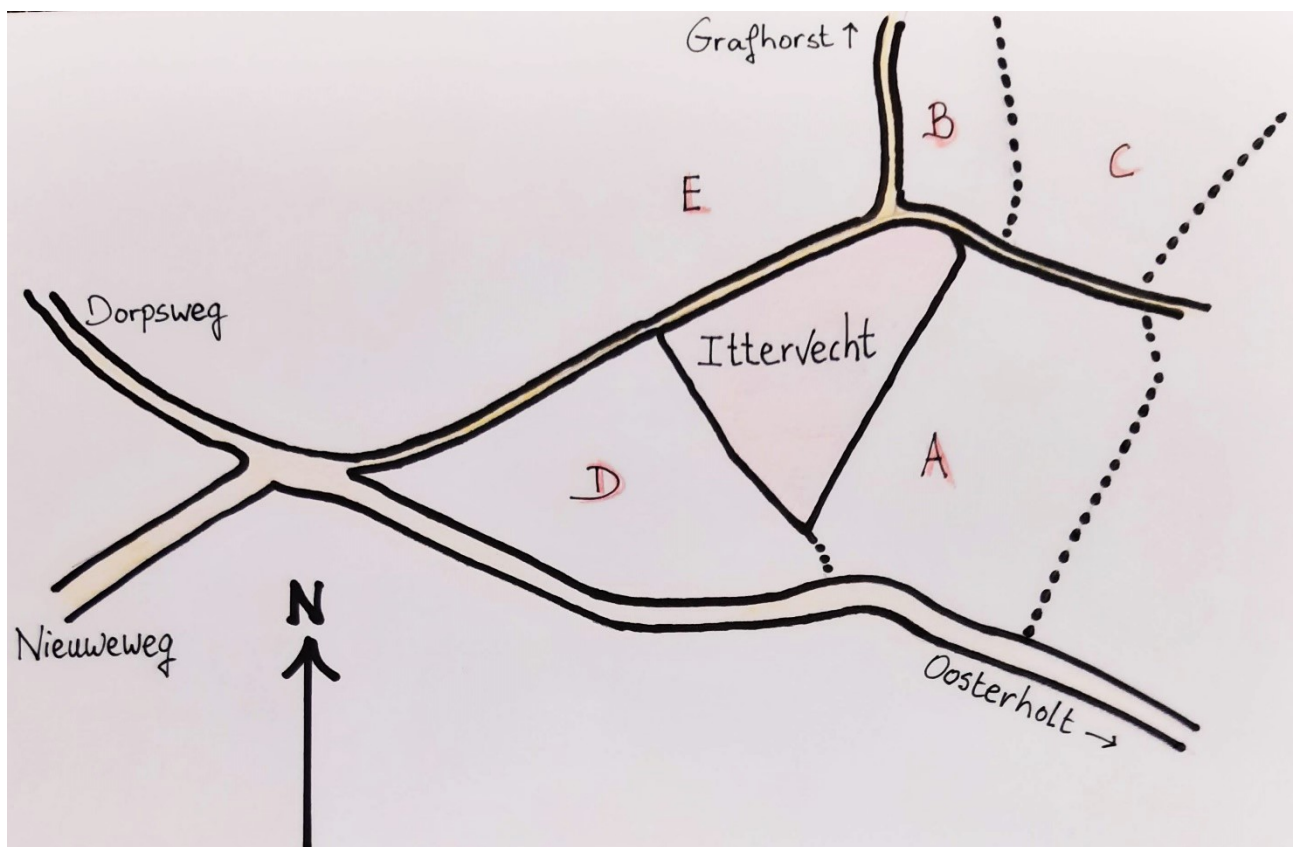
de nieuwgegraaven sloot van het laantien genaamt af te reekenen op de buitenszijde van de sloot van het hujs tot aan het hekke staan, beneffens de geheele sloot met de boomen ten noorden op de weg van het hekke ten eijnde de boomgaard.

1761: De Groote en Kleine Zandberg wordt omschreven als: 'twee erven met het zaai en weideland, voorts opgaande bomen en andere houtgewassen van oudts genaamd De Groote en Kleine Zandberg, gelegen in het Swijnsleger zo het word bemeijerd door Gerrit Polman en Evert Berents, en waaronder begrepen is de singel van de heer J.H. van der Beeke voornoemd, lopende tussen de weg en de boomgaard van Gerrit Polman voornoemd. Begrenst ten oosten aan het land van de koopman Jan Valk en het goed van mevrouw Beek, ten noorden de weduwe Smitman, ten zuiden de Gemeene Weg naar de Oosterholt en het goed van de overste Loo en ten westen de landen van de heer J.H. van der Beek en de luitenant Schultz. Het is een allodiaal goed, onbezwaard en zonder uitgangen of thinsen, tiende vrij, met recht en gerechtigheid, raad en onraad als die van oudts hierbij behoren, met het voorrecht van een stem onder de binnen erfgenamen van IJsselmuiden.'

1779: Ittervecht, in zijne bekende bepalinge gelegen, tussen de landen van het Pesthuis te Campen, de eerv. Dominee Van Der Upwich, en de erfgenamen Lijndraijer.

1828: Perceel 1 op Ittervecht grenst ten oosten aan H. Rijks en J.J. Huyer ten noorden het Ziekenhuis te Kampen en een perceeltje grond met opgaande boomen de principale van de verkoper behorende en ten zuiden het Perceel no 2: Een Boerenwoning met de daarbij behorende tuingrond.

Aan de hand van bovenstaande gegevens teken ik onderstaand kaartje en benoem ik vervolgens de verschillende eigenaren (de jaren door) van de belendende percelen.

Zuidwaarts (Perceel A)

1600 - de helft van Tibbencamp, behorende tot verkopers Tibbenerf. Eigenaar tot 1600 is Johan Dircxsoen genaemt Snippert. Eigenaar vanaf 1600 is Johan Janssoen, koster te IJsselmuiden, en zijn vrouw Eerlant.

1636 - mr. Abel Arents Pottebacker als man en voogd van zijn vrouw Jenneken Engberts en Derrick Willems Posien: beide erfgenamen van wijlen Jan Janssen, in zijn leven koster te IJsselmuiden en zijn vrouw Eerlant. Zij hebben verklaard dat elk de helft van de Tibbenkamp behorende bij Tibben Erve toekomt.

1653 - de zuidelijke buurman is Hendrik Dirks Possies.

1662 - Ittervecht is gelegen oostwaarts en zuidwaarts naast Posiens akker. De vraag is even of dat oostwaarts hier wel klopt.

1665 - Hendrick Dirricksen Posien, mede voor zijn vrouw Geertjen Hans, verkoopt aan Rutger Rutgersen en zijn vrouw Geertjen Jans het vierde deel van twee akkers bouwland. Dit is het land dat grenst aan Ittervecht.

1680 - Peter Berentsen, mede optredende voor zijn vrouw Jannichjen Jans, verder Berent Posjen, mede optredende voor zijn vrouw en voor haar moeder, die ziek te bed ligt, en verkopen aan Rutger Rutgersen Cuijper en zijn vrouw Maria Isebrants van der Wilde een vierde deel van een kamp bouwland te IJsselmuiden. Belendingen: oost de erfgenamen van burgemeester Daniel van Santen, zuid de gemene weg, west de erfgenamen van burgemeester Santen voornoemd, noord de weduwe van Lambert Jurrisen Ridder.

1692 - Jannichien Rutgers, met als momber de E. Clamer ter Heide, Willem Jacobsen Houwer en zijn vrouw Aeltien Rutgers, en Clamer ter Heide en Hendrick van Reijnnen als voogden over Willem Rutgersen, welke verklaarden te hebben verkocht aan Berent van Tongeren en zijn vrouw Merrichien Jans van Kuijck een huis en berg en de grond waarop huis en berg staan en drie akkers zaailand.

1710 - erfgenamen van hun grootvader en grootmoeder Berent van Tongeren en Marghyn Jans van Kuijck, in leven echtelieden. Zij verklaren te hebben verkocht aan Lukas Petersen Lijndrajer en zijn vrouw Stijntijn Timens en Tijs Petersen Lijndrajer en zijn vrouw [naam niet genoemd] een huis en berg en de grond waar die op staan, met drie akkers zaailand. Het is dan tenminste tot 1780 bezit van de familie Lijndrajer.

Aan het einde van de negentiende eeuw wordt het geheel gekocht door de grootgrondbezitter Jan Jans Huijer. Helaas is de transportakte (nog) onvindbaar. Jan is een ware notabel van het dorp, speelt een belangrijke rol in de Franse Tijd (1795-1813) binnen de kerkelijke gemeente en de nieuw gevormde burgerlijke gemeente. Zie hiervoor ook mijn artikel over deze tijd in de Kamper Almanak van 2022.

Het erf van Jan Jansen Huijer in de bocht van de Oosterholtseweg, waar tegenwoordig het huis Oosterholtseweg nr. 12 staat. Potloodtekening gemaakt in 1842 door Dirk Boele (1778-1846). Bron: Stadsarchief Kampen (K001800-24)

Rond 1910 verhuizen Arent Brink (1863-1955), zoon van Berend en Stijntje Brink, en zijn vrouw Willempje van den Belt (1861-1934) van achteruit Oosterholt richting het dorp en gaan wonen in boerderij 'Schoonzigt' (vroeger de boerderij van Jan Huijer, nu Oosterholtseweg 12 / Dries Brink). De broers Arent en Jannes zijn vanaf dan ook buurmannen.

Oostwaarts (Perceel B)

1653 - de oostelijke buurman is Geerlich Jans

1660 - Jan Geerlichsen en zijn vrouw Jannichien Hendrix, verder Celis Geerlichsen en zijn vrouw Lubbe Hendrix, Hermannus Hermsen als momber over Anna Gerrits, het nagelaten kind van wijlen Gerrit Geerlichsen en de mombers over Aechte Rijx, de weduwe van Geerlich Jansen, welke verklaarden te hebben verkocht aan Dirrick van der Ketten en zijn vrouw Judith Lukassen een huis met berg en een stuk zaailand.

1661 - die edele Dirrick van der Ketten de oude, Judith Lucassen echteluiden en bekenden voor haar en haare erfgenamen om een ter noege voldaane en welbetaalde somma van pennningen verkocht en overgedragen te hebben gelijk zij kracht deze doen aan die wel edele Hendrick van Lievendall en die ook wel edele vrou Catharina Margrietha van Alkemade echteluiden en haar erfgenamen, zeker 3 akkers lants ongeveer voor de helft tiendevrij zijnde, gelegen in IJsselmuiden met het huis, schuur, berg en anders daarop staande, zuidwaarts naast de wed. van Ittersum, noortwaarts Posien, strekkende westwaarts van den gemene weg tot oostwaarts aan Lambert Jurriaens land.

1662 - Hendrik van Lievendal en vrouw Anna Margreta van Alkemade verklaren te hebben verkocht aan de weledele Daniel van Santen en zijn vrouw Maria Geertruida Hoemakers ongeveer drie akkers land met het huis, schuur, berg en anders daarop staande. Zuid de koper, noord Posien, west de gemene weg en oost Lambert Jurriaens land.

Tot dec 1772 wijlen mevrouw de wed. van wijlen de heer Matthias Beeck. In 1779 de eerwaarde dominee van der Upwich. Uiteindelijk gaat het hier om het latere huis (en goed) 'Laanzicht'.

Oostwaarts (Perceel C)

Heel iets verder oostwaarts ligt (in 1661) het perceel van Lambert Jurriaans Ridder. In 1680 is er sprake van zijn weduwe. In 1692 is (zoon) Jacob Ridder eigenaar en in 1710 is er dan weer sprake van de erfgenamen van hem.

Westwaarts (Perceel D)

Het perceel westwaarts is de complete hoek waarop we tegenwoordig de Katholieke Kerk, de Pastorie, het kerkhof en de woonlocatie 'Het Kerkepad' van Philadelphia vinden. Er is eigenlijk geen enkele duidelijke aanwijzing te vinden over oorspronkelijke eigenaren. We gaan er daarom vanuit dat dit perceel ooit genoemd werd 'De Kleine Zandberg' en één geheel vormde met het perceel 'De Groote Zandberg' aan de overzijde van de Nieuweweg.

Noordwaarts (Perceel E)

Het perceel noordwaarts is een groot grondgebied, waarvan de grenzen moeilijk zijn aan te geven. Ooit had het de naam 'De Groote Zandberg' en is het de aankoop van Helena van Ittersum uit 1656: *'het edele erve en goed van Herbert Arentsen, Derrick van Heerde en Jasper Albertsen Nuijs'*. Dit goed erft Anna van Lievendal en verkoopt zij aan Daniël van Santen. Robert verkrijgt het via zijn eerste vrouw Maria Sibilla Elisabeth van Santen. Via de erfgenamen komt het in bezit van het Stadsziekenhuis van Kampen.

- *Voor meer informatie over 'De Groote en Kleine Zandberg' verwijst ik u naar bijlage IV.*

Foto's uit de serie 1937

*Bron foto's
SNS Historisch Centrum
te Kampen*